

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

17 päivänä heinäkuuta 2014*

Ennakkoratkaisupyyntö — Oikeus perheenyhdistämiseen — Direktiivi 2003/86/EY —
4 artiklan 5 kohta — Kansallinen lainsäädäntö, jossa edellytetään, että perheenkokoaja ja hänen
aviopuolisonsa ovat täyttäneet 21 vuotta perheenyhdistämistä koskevan hakemuksen tekemishetkellä —
Yhdenmukainen tulkinta

Asiassa C-338/13,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka
Verwaltungsgerichtshof (Itävalta) on esittänyt 29.5.2013 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut
unionin tuomioistuimeen 20.6.2013, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Marjan Noorzia

vastaan

Bundesministerin für Inneres,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari) sekä tuomarit
J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot ja A. Arabadjiev,

julkisasiamies: P. Mengozzi,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Marjan Noorzia, edustajanaan Rechtsanwalt L. Binder,
- Itävallan hallitus, asiamiehenään C. Pesendorfer,
- Kreikan hallitus, asiamiehenään M. Michelogiannaki,
- Euroopan komissio, asiamiehinään M. Condou-Durande ja W. Bogensberger,

kuultuaan julkisasiamiehen 30.4.2014 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee oikeudesta perheenyhdistämiseen 22.9.2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/86/EY (EUVL L 251, s. 12) 4 artiklan 5 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Marjan Noorzia ja Bundesministerin für Inneres (Itävallan sisäasiainministeri, jäljempänä ministeri) ja joka koskee sitä, että ministeri on hylännyt Noorzian hakemuksen, jolla hän pyrki saamaan oleskeluluvan perheenyhdistämistä varten.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 2003/86 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jollei IV luvussa sekä 16 artiklassa säädetyistä edellytyksistä muuta johdu, jäsenvaltioiden on sallittava tämän direktiivin nojalla seuraavien perheenjäsenien maahantulo ja maassaoleskelu:

- a) perheenkokoajan aviopuoliso;

--

5. Varmistaakseen asianomaisten kotoutumisen ja estääkseen pakkoavioliitot jäsenvaltiot voivat vaatia, että perheenkokoaja ja hänen aviopuolionsa ovat täyttäneet tietyn vähimmäisiän, joka voi olla enintään 21 vuotta, ennen kuin aviopuoliso voi tulla perheenkokoajan luokse.

--”

Itävallan oikeus 4 Ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee, että pääasiaan sovelletaan sijoittautumisesta ja oleskelusta annettua lakia (Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz, BGBl. I 100/2005, jäljempänä NAG), joka tuli voimaan 1.1.2006.

- 5 NAG:n, sellaisena kuin sitä sovelletaan käsiteltävässä asiassa (BGBl. I 111/2010), 46 §:n 4 momentissa säädetään, että kolmannen valtion kansalaisen perheenjäsenille on tietyin edellytyksin myönnettävä oleskelulupa.
- 6 NAG:n 2 §:n 1 momentin 9 kohdassa määritellään perheenjäsenen käsite seuraavasti:

”Perheenjäsenellä [tarkoitetaan]: aviopuolisoa, naimatonta alaikäistä lasta, mukaan lukien adoptiolapsi ja lapsipuoli (ydinperhe). Perheenjäsenenä pidetään myös rekisteröityä kumppania. Aviopuolisoiden ja rekisteröityjen kumppaneiden on hakemuksen tekemisajankohtana oltava täyttäneet 21 vuotta. Jos moniavioisessa avioliitossa yksi aviopuoliso elää jo yhdessä perheenkokoajan kanssa liittovaltion alueella, muut aviopuolisot eivät ole oleskelulupaan oikeutettuja perheenjäseniä.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 7 Marjan Noorzia on 1.1.1989 syntynyt Afganistanin kansalainen, joka haki 3.9.2010 pysyvää oleskelulupaa perheenyhdistämiseksi 1.1.1990 syntyneen aviomiehensä kanssa, joka on niin ikään Afganistanin kansalainen ja asuu Itävallassa.

- 8 Ministeri hylkäsi hakemuksen 9.3.2011 tekemällään päätöksellä sillä perusteella, että vaikka Noorzian aviomies oli täyttänyt 21 vuotta 1.1.2011, Noorzian aviopuoliso ei vielä ollut 21-vuotias hetkellä, jolloin hakemus tehtiin Itävallan Islamabadin (Pakistan) suurlähetystössä, joten yksi perheenyhdistämisen erityisistä edellytyksistä jäi täyttymättä.
- 9 Ministeri vetosi siihen, että vaatimus 21 vuoden vähimmäisiästä hakemuksen tekemishetkellä oli yhteensopiva direktiivin 2003/86 kanssa.
- 10 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, jossa Noorzia on nostanut kanteen ministerin päätöksestä, katsoo, että direktiivin 2003/86 4 artiklan 5 kohdassa ei mainita selvästi, mitä hetkeä on käytettävä vertailukohtana arvioitaessa, onko kyseisessä säännöksessä asetettu 21vuoden vähimmäisikäraja ylitetty.
- 11 Näissä olosuhteissa Verwaltungsgerichtshof (Itävallan ylin hallintotuomioistuin) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [direktiivin 2003/86] 4 artiklan 5 kohtaa tulkittava siten, että se on esteenä [kansalliselle] lainsäädännölle, jonka mukaan aviopuolisoiden ja rekisteröityjen kumppanien on oltava täyttänyt 21 vuotta jo hakemuksen tekemisen ajankohtana, jotta heitä voidaan pitää perheenjäseninä, joita koskee oikeus perheenyhdistämiseen?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 12 Aluksi on mainittava, että varmistaakseen asianomaisten kotoutumisen ja estääkseen pakkoavioliitot jäsenvaltiot voivat direktiivin 2003/86 4 artiklan 5 kohdan mukaan asettaa vähimmäisiän, joka voi olla enintään 21 vuotta ja joka perheenkokoajan ja hänen aviopuolisonsa on täytettävä, ennen kuin aviopuoliso voi tulla perheenkokoajan luokse.
- 13 Koska tässä säännöksessä ei kuitenkaan määritetä, mitä hetkeä kansallisten viranomaisten on käytettävä vertailukohtana arvioidessaan, täyttyykö vähimmäisikään liittyvä edellytys, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustele lähinnä, onko direktiivin 2003/86 4 artiklan 5 kohtaa tulkittava siten, että kyseinen säännös on esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan aviopuolisoiden ja rekisteröityjen kumppanien on oltava 21 vuotta täyttäneitä jo hakemuksen tekemishetkenä, jotta heitä voidaan pitää perheenjäseninä, joilla on oikeus perheenyhdistämiseen.
- 14 Tässä yhteydessä on mainittava, että koska unionin lainsäätäjät ei ole täsmentäneet, onko kansallisten viranomaisten käytettävä vertailukohtana perheenyhdistämistä koskevan hakemuksen tekemishetkeä vai hakemuksen ratkaisemishetkeä arvioidessaan sitä, täyttyykö vähimmäisikään liittyvä edellytys, sen tarkoituksena on ollut antaa jäsenvaltioille harkintavaltaa sillä ehdolla, että unionin oikeuden tehokkuutta ei loukata.
- 15 Tässä yhteydessä on mainittava, että jäsenvaltioiden direktiivin 2003/86 4 artiklan 5 kohdan nojalla asettama vähimmäisikä vastaa lopulta ikää, jossa henkilön katsotaan asianomaisen jäsenvaltion mukaan olevan riittävän kypsä paitsi kieltäytymään avioliittoon pakottamisesta myös päättämään toiseen maahan asettumisesta aviopuolisonsa kanssa, jotta hän voisi viettää siellä tämän kanssa perhe-elämää ja kotoutua sinne.
- 16 Kun tämä näkökulma otetaan huomioon, on todettava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen toimenpide, joka edellyttää perheenyhdistäjän ja hänen aviopuolisonsa täyttäneen vähimmäisiän hakemuksen tekemishetkellä, ei estä perheenyhdistämistä koskevan oikeuden käyttämistä tai tee sitä suhteettoman vaikeaksi. Lisäksi tällaisella toimenpiteellä ei vaaranneta pakkoavioliittojen estämiseen liittyvää tavoitetta, koska sen mukaan voidaan olettaa, että koska he ovat kypsempinä, asianomaisiin on

vaikeampi vaikuttaa pakkoavioliiton solmimiseksi ja perheenyhdistämisen hyväksymiseksi, jos vaaditaan, että he ovat jo täyttäneet 21 vuotta hakemuksen tekemishetkellä, kuin jos he ovat alle 21-vuotiaita kyseisellä hetkellä.

- 17 Perheenyhdistämistä koskevan hakemuksen tekemishetken huomioon ottaminen sen määrittämiseksi, täyttyykö vähimmäisikää koskeva edellytys, on myös yhdenvertaisen kohtelun periaatteen ja oikeusvarmuuden periaatteen mukaista.
- 18 Niin kuin Itävallan hallitus on maininnut, hakemuksen tekemispäivään liittyvän kriteerin avulla voidaan nimittäin taata yhtäläinen kohtelu kaikille ajallisesti samassa tilanteessa oleville ja samalla varmistaa, että hakemuksen menestyminen riippuu pääasiallisesti hakijan eikä hallinnon vastuulla olevista olosuhteista, kuten hakemuksen käsittelyn kestosta.
- 19 Edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2003/86 4 artiklan 5 kohtaa on tulkittava siten, ettei kyseinen säännös ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan aviopuolisoiden ja rekisteröityjen kumppanien on oltava täyttänyt 21 vuotta jo hakemuksen tekemishetkenä, jotta heitä voidaan pitää perheenjäseninä, joilla on oikeus perheenyhdistämiseen.

Oikeudenkäyntikulut

- 20 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Oikeudesta perheenyhdistämiseen 22.9.2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/86/EY 4 artiklan 5 kohtaa on tulkittava siten, ettei kyseinen säännös ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan aviopuolisoiden ja rekisteröityjen kumppanien on oltava 21 vuotta täyttäneitä jo hakemuksen tekemishetkenä, jotta heitä voidaan pitää perheenjäseninä, joilla on oikeus perheenyhdistämiseen.

Allekirjoitukset